

Egyesült Államok elnöke, Romain Rolland, Lagerlöf Zelma, Benes, a csehszlovák köztársaság elnöke, Newyork püspöke.

Lord Robert Cecil ezt így fejezte ki: „találkoztak itt liberálisok és konzervatívok, szocialisták és kommunisták, nem azért, hogy külön céljaikat valósítsák meg, de hogy a közös célért, a béke biztosításáért harcoljanak. A veszély közös, a cél is közös.”

A nagy kérdés: lesz-e átütőereje a békeerők koordinálásának és az egyetemes béke mozgósítóinak? Az összegek rendelkezésre fognak állni. Igazolódik-e a föltevés, hogy az erkölcs legyőzheti a fegyvert, mert az erkölcsileg körülkerített és izolált ország magától bukik bele a megindított háborúba?

Tétel: Brüsszel után a háborúért és békéért a polgárság viseli a felelősséget!

Összefoglalás: A veszély nagy. Az emberiség segítségért kiált. Eljött a cselekvő humanizmus kora! Mennyire fogunk helyt állni benne? Elbukni 1914-nél végzetesebb lenne.

Ú T T Ö R Ő K

Irta: FODOR JÓZSEF

Through the battle, through. defeat moving yet and never stopping.

Pioneers! o pioneers!

1.

(Walt Whitman)

Hű szív, visszavető ormok ellen szakadatlan
Zászlót hordva, óh, állj meg nem törve, ne hagyj!
Hidd, hős dacra a vad-lehetetlen tornya leporlik
És még vig-nevetőn állsz te az élet előtt.
Óh, sok van, ki a célnak kart duzzadva feszítget —
Mi győzhet, csak a hű kitartás egyedül.

2.

Néma dac, ellenség-földön lélegzet-akadva
Csöndes előnyomulás, szívós harc földdel, elemmel,
Átkos, lopvavetett nyíllal s robbanva, csoportban
Tört haddal, buja, hangrejtő sűrűknek ölében —
Hol fojtott dübörgés árulja csak egybecsapott kar
Vad lángját s rettentő daccal összecsukott ajk

3.

Büszke kiváltságok, sokezer kéz hasznaszedői,
Szent Közt s jót célzók, mézszavu képmutatók;
Istennel, néppel, becsülettel játszva hazardok,
Érdekvitte sereg, álszent, álhazafi;
És valamennyi alakja az eszménynek van, igaznak,
Leplében hasznot fönnen-ugatva lesők;

Óh, ragyogó, víg hősei közbeszédnek, a napnak,
 Ti, mindig kész élelmesek és ügyesek;
 Mennyországszerzők a más hulló, veritékén —
 Míg sinylődve, nyomottan robótol a tömeg,
 Könnyű álomban szállván tovább. Zúgjak-e? — Jól van!
 Tűrő barmon kuncognak az istenek is!

4.

Nem lehet, óh, mégsem, hogy tartson gőgje az éjnek,
 Már száz hang zendül, törve a korsz, vad időt.
 Hályoga már letörülve a sajtó, mélykődü szemnek,
 S végső, vak mérgét forrja a rossz hatalom;
 Am ragyogón kél s mind fénylőbb kört szánt az igazság
 S száz lánc fogja: minek el kell jönnie, jön.
 Víg-robbanva szökő nedvek vágatnak a mélyben,
 Új tavaszát forrón várja az emberi nem;
 És csak a hulló Rossz rettent szeme fest ma sötétet:

Nyögve terüljön ezer tornya alapjaihoz:
 Ami erő, Törvény, s új szent hulláma a rendnek —
 Tisztultan kél, s új arcod, óh, emberiség!

5.

Drága sugár! — a miénk csak a küzdés és a reménység,
 Vak ködben, keserű gond közt menetelünk —
 Hű vonulók mi, jutalmul a nyugvást nyerve szívünkben:
 Hogy a hívó, nagy szó, im, felszökve talált!
 Hogy csak azért küzdünk, hogy az Ember majdan örüljön,

S pellengérré feszítve a vakság durva kezétől,
 Mi, forró-konok és csöndes jót akarók
 Halk-erőszakosan a rossznak önmaga ellen, Tébolyrázta beteg vert orvosai mi:—
 Óh, s hagyhatjuk-e rossz lázában elégni a dultat,

Testvér, bárha magad hullsz is a szörnyű vitán?!

K É T K U L T U R F O R M A

Irta: KOVÁCS KÁROLY

Kulturális örökségünk felbecsülésének és szerepének kérdése, merő elméleti viták mélyéről, a művelődési politika homlokterébe került. A szervezett-regresszió kulturpusztításai konkrét formában vetették fel a kérdést: mi az, amit ebből a vizözönből át lehet és át kell mentenünk a holnap felé feszülő emberi művelődésbe? Milyen legyen ennek a mentésnek a formája? Milyen osztálytényezők a hordozói?

Felületes látszatra azok elhanyagolható kérdések, amiket mindenki tisztázottnak vél. Az ujkori történelem egymásra következő szakaszainak hordozói: a „harmadik” és a „negyedik rend”. Meghatározó szerepük közismert. Ki kételkedhetne abban, hogy az előbbinek semmibe vesző kulturális örökébe az utóbbi lép?

Valójában a kérdés bonyolultabb, mint az első pillanatban feltűnik. A polgárság művelődésének és egész eszmélkedésének hordozói ugyanis